

บทที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร

รูปแบบการพัฒนาหลักสูตร*

มี 3 แบบ คือ

1. หลักสูตรใหม่ คือ หลักสูตรที่ไม่เคยเปิดสอนในระดับและสาขาวิชานั้นมาก่อน
2. หลักสูตรปรับปรุงเป็นการปรับปรุงในสาระสำคัญของหลักสูตรเช่น วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร ชื่อหลักสูตร ชื่อปริญญา เนื้อหาสาระสำคัญในหมวดวิชาเฉพาะและระบบการศึกษา
3. หลักสูตรปรับปรุงเล็กน้อย เป็นการปรับปรุงในระดับรายวิชา เช่น การเปลี่ยนชื่อรายวิชา การเปลี่ยนรหัสรายวิชา การเพิ่มรายวิชาเลือก และการปรับคำอธิบายรายวิชา โดยไม่กระทบโครงสร้างหลักสูตรและเนื้อหาสาระในหมวดวิชาเฉพาะ

ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร

ควรจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรที่จะเปิดสอนควรสอดคล้องนโยบายของรัฐบาล และต้องมีแบบสำรวจความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงานและสังคม รวมทั้งท้องถิ่น
2. ต้องมีศักยภาพและความพร้อมในการเปิดดำเนินการหลักสูตร ทั้งด้านคณาจารย์ประจำหลักสูตร คณาจารย์ผู้สอน และทรัพยากรสนับสนุนการเรียนการสอน
3. เสนอโครงการจัดทำหลักสูตร เพื่อให้มหาวิทยาลัยอนุมัติโครงการและงบประมาณพร้อมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร
4. ดำเนินการจัดทำหลักสูตร ตามหัวข้อและรายละเอียดการจัดทำเอกสารหลักสูตร (รายละเอียดในบทที่ 4) และประสานกับกลุ่มงานส่งเสริมวิชาการ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน เพื่อกำหนดกรอบโครงสร้างหลักสูตร หมวดวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มวิชาชีพครู กลุ่มวิชาวิทยาการจัดการ พร้อมทั้งหลักเกณฑ์การกำหนดรหัสวิชา
5. หมวดวิชาเฉพาะให้ประสานกับคณะวิชา และโปรแกรมวิชาที่เกี่ยวข้อง
6. ยกร่างหลักสูตร** และส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เกี่ยวข้องวิพากษ์และเสนอแนะครั้งที่ 1
7. เมื่อดำเนินการแก้ไขเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้ดำเนินการวิพากษ์หลักสูตรโดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เกี่ยวข้องครั้งที่ 2

---

* ผู้พัฒนาหลักสูตรอาจเป็นโปรแกรมวิชา หรือคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร

** การยกร่างหลักสูตร และการวิพากษ์หลักสูตรต้องมีหลักฐานคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ใช้บัณฑิต

8. หลักสูตรที่แก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เกี่ยวข้องเรียบร้อยแล้ว ให้จัดทำเป็นรูปเล่ม จำนวน 2 เล่ม พร้อมแผ่นบันทึกข้อมูล (CD) และนำส่งกลุ่มงานส่งเสริมวิชาการ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของหลักสูตรโดยใช้เวลาตรวจสอบประมาณ 7 วัน ถ้าหลักสูตรไม่ถูกต้อง ทางกลุ่มงานส่งเสริมวิชาการจะส่งคืนเพื่อแก้ไขใหม่ สำหรับหลักสูตรที่กลุ่มงานส่งเสริมวิชาการตรวจสอบความถูกต้องแล้ว ให้เสนอหลักสูตรเพื่อให้กรรมการประจำคณะให้ความเห็นชอบ ถ้ากรรมการประจำคณะพิจารณาให้แก้ไข จะต้องแก้ไขให้เรียบร้อยแล้วนำส่งกลุ่มงานส่งเสริมวิชาการอีกครั้งหนึ่ง ถ้าหลักสูตรถูกต้องทางกลุ่มงานส่งเสริมวิชาการจะถ่ายเอกสารหลักสูตรจำนวน 20 เล่ม เพื่อขอความเห็นชอบจากสภาวิชาการและขออนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยต่อไป

แนวปฏิบัติในการนำเสนอหลักสูตรต่อสภาวิชาการ/สภามหาวิทยาลัย

1. จัดทำเอกสารตามตัวอย่างเอกสารการนำเสนอหลักสูตรต่อสภาวิชาการ/สภามหาวิทยาลัย (รายละเอียดในภาคผนวก ข) โดยจัดทำเอกสารจำนวน 20 ชุด พร้อมหลักสูตรที่สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนถ่ายเอกสารให้จำนวน 20 เล่ม เสนอต่อสภาวิชาการเพื่อขอความเห็นชอบ

2. เมื่อสภาวิชาการให้ความเห็นชอบแล้ว ถ้าหลักสูตรไม่มีการแก้ไข นำหลักสูตรชุดเดิมจำนวน 20 เล่ม เสนอต่อสภามหาวิทยาลัย แต่ถ้ามีการแก้ไข ให้แก้ไขหลักสูตรให้ถูกต้อง พร้อมทั้งเอกสารข้อเสนอแนะของสภาวิชาการ และนำเสนอต่อสภามหาวิทยาลัยเพื่อขออนุมัติต่อไป

3. เมื่อสภามหาวิทยาลัยอนุมัติแล้ว ให้ส่งแบบรายงาน สมอ. 02 (รายละเอียดในภาคผนวก ค) ให้กลุ่มงานส่งเสริมวิชาการ เพื่อกลุ่มงานส่งเสริมวิชาการจะได้นำเสนอหลักสูตรให้คณะกรรมการการอุดมศึกษารับทราบหรือรับรองหลักสูตรภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัย

เอกสารที่เสนอคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ประกอบด้วย

1. หลักสูตรที่เสนอต้องมีหัวข้อและรายละเอียดการจัดทำเอกสารหลักสูตรตามที่สำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด สำหรับหลักสูตรปรับปรุง ต้องจัดทำตารางเปรียบเทียบข้อแตกต่างระหว่างหลักสูตรเดิมกับหลักสูตรฉบับปรับปรุงไว้ด้านหลังหลักสูตร

2. มีแบบเสนอข้อมูลหลักสูตร (แบบ สมอ. 02) ที่กรอกข้อมูลครบถ้วน โดยอธิการบดีลงนามรับรองความถูกต้องของข้อมูลพร้อมประทับตรามหาวิทยาลัยทุกหน้า

3. สำเนาตีสภามหาวิทยาลัยที่อนุมัติหลักสูตร

4. ส่งเอกสารหลักสูตรจำนวน 5 เล่ม พร้อมแผ่นบันทึกข้อมูล ไปที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

5. หากมีเอกสารประกอบหลักสูตรที่อ้างอิง เช่น ระเบียบหรือข้อบังคับให้จัดทำเป็นเอกสารผนวกแนบท้ายหลักสูตรฉบับสมบูรณ์

6. ถ้าเอกสารหลักสูตรมีความถูกต้องตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด ทางสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจะดำเนินการเสนอให้คณะกรรมการการอุดมศึกษา พิจารณารับทราบหรือรับรองหลักสูตรภายใน 120 วัน

7. ถ้าหลักสูตรใดต้องมีหน่วยวิชาที่รับรอง ผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องส่งหลักสูตรไปให้ หน่วยวิชาที่รับรองด้วย